

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 8Sžrk/7/2019
Identifikačné číslo spisu: 4018200582
Dátum vydania rozhodnutia: 28.05.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Jaroslava Fúrová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:4018200582.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jaroslavy Fúrovej a z členov senátu Mgr. Petra Melichera a JUDr. Eriky Šobichovej, v právnej veci sťažovateľky (pôvodne žalobkyňa): P. C., D.. XX.XX.XXXX, A. XXXX, zastúpená: JUDr. Jánom Súkeníkom, advokátom, so sídlom Stred 60/55, Považská Bystrica, proti žalovanému: Okresný úrad Nitra, odbor opravných prostriedkov, Štefánikova trieda 69, Nitra, v konaní o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. OU-NR-OOP6-2018/024474-3 zo dňa 14.06.2018, o kasačnej sťažnosti žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Nitre č. k. 11S/170/2018-74 zo dňa 30. apríla 2019, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Nitre č. k. 11S/170/2018-74 zo dňa 30. apríla 2019 z a m i e t a .

Sťažovateľovi nárok na náhradu trov kasačného konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

O d ô v o d n e n i e

I.

Konanie pred prvostupňovým správny súdom

1. Krajský súd v Nitre (ďalej v texte rozsudku len „krajský súd“) rozsudkom č. k. 11S/170/2018-74 zo dňa 30. apríla 2019 podľa § 190 zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „S. s. p.“) zamietol žalobou, ktorou sa žalobkyňa domáhala preskúmania rozhodnutia žalovaného č. OU-NR-OOP6-2018/024474-3 zo dňa 14.06.2018, ktorým zamietol odvolanie žalobkyne a potvrdil rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu č. OU-KN-PLO-2018/005626 zo dňa 11. 04. 2018, ktorým Okresný úrad Komárno, pozemkový a lesný odbor nepovolil obnovu konania vo veci právoplatného rozhodnutia Obvodného pozemkového úradu v Komárne č. 2011/00044/23-Ma zo dňa 26. 04. 2011, právoplatného 13. 10. 2011 z dôvodu, že uplynula lehota podľa ust. § 63 ods. 3 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov (ďalej len „správny poriadok“).

O trovách konania krajský súd rozhodol tak, že žalovanému náhradu trov konania nepriznal.

2. V odôvodnení rozsudku krajský súd uviedol, že žalobkyňa si v podaní zo dňa 04. 10. 2004 uplatnila na Obvodom pozemkovom úrade v Komárne nárok na navrátenie vlastníctva k pozemkom v katastrálnom území Čalovec, a to v zmysle zákona č. 503/2003 Z. z. o navrátení vlastníctva k pozemkom a o zmene a doplnení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 180/1995 Z. z. o niektorých opatreniach na usporiadanie vlastníctva k pozemkom v znení neskorších predpisov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 503/2003 Z. z.“). Dňa 26. 04. 2011 správny orgán prvého stupňa vydal rozhodnutie č. 2011/00044/23-Ma/000703, ktorým žalobkyni nepriznal vlastnícke právo k tam uvedeným nehnuteľnostiam v katastrálnom území Č. z dôvodu, že nie sú splnené podmienky na navrátenie vlastníctva k pozemkom podľa ust. § 2 zákona č. 503/2003 Z. z.. Správny orgán v odôvodnení tohto rozhodnutia okrem iného uviedol, že z predložených dokladov mal za preukázané, že V. Z. sa dobrovoľne vzdala prídelu, teda predmetných nehnuteľností a v konečnom prídelovom pláne je k parcelám (ku ktorým si žalobkyňa uplatnila vlastnícke právo) zapísané vlastníctvo Československého štátu. Rozhodnutie bolo doručené žalobkyni dňa 04. 05. 2011. V podaní zo dňa 12. 05. 2011 označenom ako „Odvolanie proti rozhodnutiu o zastavení konania č. 2004/00791-F“ žalobkyňa uviedla, že sa odvoláva proti rozhodnutiu o zastavení konania a uplatnenie nároku na vrátenie vlastníctva, pretože všetky potrebné doklady predložila. Odvolanie bolo podané na poštovú prepravu dňa 30. 05. 2011. Následne správny orgán prvého stupňa vydal dňa 03. 06. 2011 výzvu na odstránenie nedostatkov podania/odvolania a v ten istý deň vydal rozhodnutie o prerušení konania. Žalobkyňa reagovala v podaní zo dňa 15. 06. 2011 označenom ako „Odvolanie proti rozhodnutiu o zastavení konania č. 2011/00044/23-Ma zo dňa 26. 04. 2011“. Následne bolo odvolanie žalobkyne spolu so spisovým materiálom dňa 23. 06. 2011 predložené Krajskému súdu v Nitre. Krajský súd v Nitre uznesením č. k. 19Sp/25/2011-27 zo dňa 16. 09. 2011 odmietol opravný prostriedok žalobkyne proti rozhodnutiu č. 2011/00044/23-Ma zo dňa 26. 04. 2011 z dôvodu jeho oneskoreného podania. Uznesenie krajského súdu nadobudlo právoplatnosť dňa 13. 10. 2011 a v ten istý deň nadobudlo právoplatnosť i rozhodnutie správneho orgánu prvého stupňa zo dňa 26. 04. 2011. Návrh zo dňa 05. 03. 2018 na obnovu administratívneho konania ukončeného rozhodnutím č. 2011/00044/23-Ma zo dňa 26. 04. 2011 bol správne orgánu prvého stupňa doručený dňa 12. 03. 2018, pričom navrhovateľka obnovy konania (žalobkyňa) tvrdila, že ho podáva podľa ust. § 62 ods. 1 písm. a/ správneho poriadku, teda z dôvodu, že vyšli najavo nové skutočnosti alebo dôkazy, ktoré mohli mať podstatný vplyv na rozhodnutie a nemohli sa v konaní uplatniť bez zavinenia účastníka konania. Za takýto dôvod považovala skutočnosť, že čestné vyhlásenie V. Z. zo dňa 14. 12. 1950 sa podpísalo v tiesni a pod nátlakom, o čom sa dozvedela v januári 2018 na základe rozhodnutia Okresného úradu Komárno č. OU-KN-PLO-2017/000490/7 zo dňa 31. 08. 2017. Takéto rozhodnutie však žalobkyňa nepredložila, nenachádza sa ani v administratívnom spise a žalobkyňa žiadnym spôsobom nepreukázala, kedy a akým spôsobom sa o existencii tohto rozhodnutia dozvedela a čo bolo jeho predmetom.

3. Podľa názoru krajského súdu bolo povinnosťou žalobkyne ako navrhovateľky obnovy administratívneho konania uviesť a osvedčiť nielen dôvody na obnovu konania, ale zároveň uviesť a osvedčiť skutočnosti, že návrh na obnovu konania bol podaný včas. V predmetnej veci žalobkyňa nepredložila žiadny dôkaz o tom, kedy sa dozvedela o existencii dôvodu na obnovu konania, teda dôkaz o tom, kedy začala plynúť subjektívna lehota na podanie návrhu na obnovu konania. Správny orgán vychádzal z jej tvrdenia, že o dôvode na obnovu konania sa dozvedela v januári 2018 a nakoľko návrh na obnovu konania podala v marci 2018, bola podľa názoru správneho orgánu dodržaná subjektívna lehota troch mesiacov odo dňa, keď sa o dôvodoch obnovy konania dozvedela, teda odo dňa, keď toto právo mohla uplatniť po prvýkrát. Subjektívna lehota na podanie návrhu na obnovu konania však môže plynúť len v rámci objektívnej lehoty a nemôže ju prekročiť. Začiatok plynutia trojročnej lehoty je daný objektívne a táto lehota začína plynúť odo dňa právoplatnosti rozhodnutia správneho orgánu, pričom návrh na obnovu konania musí byť podaný najneskôr do 3 rokov od právoplatnosti rozhodnutia. Podmienka dodržania oboch lehôt musí byť splnená kumulatívne, pričom zmeškanie lehoty nemôže správny orgán odpustiť. Z trojročnej objektívnej lehoty existuje jediná výnimka, vyplývajúca z ust. § 63 ods. 4 správneho poriadku, a to vtedy, ak sa rozhodnutie dosiahlo trestným činom, pričom v takomto prípade by bolo nutné túto skutočnosť preukázať právoplatným rozsudkom súdu, ktorým sa rozhodlo o

trestnom čine. Vyššie uvedené ustanovenie však nemožno v predmetnej veci aplikovať, nakoľko nebolo preukázané (a netvrdila to ani žalobkyňa), že by sa rozhodnutie zo dňa 26. 04. 2011 bolo dosiahnuté trestným činom. Správny orgán prvého stupňa v predmetnej veci nepovolil obnovu konania z dôvodu, že žalobkyňa ako navrhovateľka obnovy konania podala tento návrh zo dňa 05. 03. 2018 po uplynutí objektívnej trojročnej lehoty, konkrétne dňa 12. 03. 2018. Trojročná objektívna lehota na podanie návrhu na povolenie obnovy konania ukončeného rozhodnutím č. 2011/00044/23-Ma zo dňa 26. 04. 2011, ktoré nadobudlo právoplatnosť podľa vyznačenia dňa 13. 10. 2011, začala plynúť dňa 14. 10. 2011 a márne uplynula dňa 13. 10. 2014, pričom v tejto lehote návrh na povolenie obnovy konania jednoznačne podaný nebol. Žalobkyňou uplatneným dôvodom na obnovu konania sa správny orgán prvého stupňa nezaoberal, nakoľko v prvom rade bolo potrebné posúdiť otázku včasnosti jeho podania a dodržania zákonom stanovených lehôt na podanie takéhoto návrhu, a to s poukazom na zásadu hospodárnosti správneho konania. Postup správneho orgánu prvého stupňa považoval žalovaný za správny a zákonu zodpovedajúci, čo bolo dôvodom toho, že žalobou napadnutým rozhodnutím zo dňa 14. 06. 2018 potvrdil rozhodnutie správneho orgánu prvého stupňa zo dňa 11. 04. 2018.

4. Krajský súd ďalej v odôvodnení napadnutého rozhodnutia uviedol, že žalobkyňa návrh na obnovu konania jednoznačne podala po uplynutí zákonom stanovenej objektívnej lehoty. Pokiaľ žalobkyňa v návrhu na povolenie obnovy konania namietala postup tunajšieho súdu v konaní pod sp. zn. 19Sp/25/2011 (uznesenie č. k. 19Sp/25/2011-27 zo dňa 16. 09. 2011, ktorým súd odmietol jej opravný prostriedok proti rozhodnutiu č. 2011/00044/23-Ma zo dňa 26. 04. 2011 z dôvodu jeho nekoreného podania), k tomu krajský súd uviedol, že pokiaľ žalobkyňa nebola spokojná s týmto rozhodnutím, mala a mohla využiť opravný prostriedok, ktorý bol v tom čase prípustný proti tomuto uzneseniu, ale túto možnosť nevyužila. V tomto súdnom konaní nie je možné sa zaoberať týmto právoplatným súdnym rozhodnutím a rovnako sa ním nemohol zaoberať ani správny orgán. Rozhodnutia Ústavného súdu SR, na ktoré poukazovala nebolo možné v prejednávanej veci aplikovať, nakoľko ani v jednom z nich nebola riešená otázka uplynutia zákonom stanovenej objektívnej lehoty na podanie návrhu na obnovu konania.

5. Podľa názoru krajského súdu nemožno súhlasiť s tvrdením žaloby o nezákonnosti rozhodnutia žalovaného zo dňa 14.06.2018, pretože postup žalovaného bol v súlade so správnym poriadkom, a toto rozhodnutie vychádza zo spoľahlivo zisteného skutkového stavu veci, pričom predmetnou vecou sa dôsledne zaoberal a v zmysle zákona i rozhodol. Záver, ktorý žalovaný ustálil na základe zistených skutkových okolností vo svojom rozhodnutí zodpovedá zásadám logického myslenia, pričom toto svoje rozhodnutie i dostatočne vecne a právne vyargumentoval.

6. Vzhľadom na uvedené krajský súd žalobu podľa § 190 S. s. p. ako nedôvodnú zamietol.

II.

Kasačná sťažnosť, vyjadrenia

7. Proti rozsudku krajského súdu podala v zákonnej lehote žalobkyňa kasačnú sťažnosť v ktorej uviedla, že krajský súd rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci v zmysle § 440 ods. 1 písm. g/ S. s. p..

8. Sťažovateľka v kasačnej sťažnosti uviedla, že predmetom rozhodnutia Okresného úradu Komárno č. OU-KN-PLO-2017/000490/7 zo dňa 31.08.2017 (ktoré pripojila ku kasačnej sťažnosti) ako aj rozsudku Krajského súdu v Nitre sp. zn. 23Sp/99/2014 zo dňa 27.02.2017 bolo vyhodnotenie čestného prehlásenia, ktorým sa pôvodný vlastník mal vzdať svojich pozemkov v prospech štátu v čase predchádzajúceho politického režimu. Ide o identický prípad ako je to v prípade žalobkyne, a týmito rozhodnutiami bolo takého čestné vyhlásenie vyhodnotené ako nezákonné. Žalobkyňa tvrdí, že V. Z. nemohla dobrovoľne podpísať toto čestné prehlásenie nakoľko nevedela čítať ani písať, čo preukazuje Darovacia zmluva č. d. XXX/XX zo dňa 27.08.1948. Ku kasačnej sťažnosti bola priložená, okrem nej aj čestné prehlásenie L.. U. G., z ktorého má vyplývať, že právna predchodkyňa žalobkyne sa nemohla

dobrovoľne vzdať pridelenej pôdy. Ku kasačnej sťažnosti bolo priložené aj čestné vyhlásenie O. M. A., z ktorého má vyplývať skutočnosť, kedy sa žalobkyňa dozvedela o dôvode na podanie návrhu na obnovu konania.

9. Podľa názoru sťažovateľky objektívna premlčacia lehota 3 roky na podanie návrhu na obnovu konania nie je absolútne striktná a teda nemôže sa použiť vo všetkých prípadoch ktoré nastanú. Podľa sťažovateľky má žalobkyňa plné právo na navrátenie pozemkov a je nespravodlivé do jej vlastníckeho práva takýmto neprimeraným spôsobom zasiahnuť len na základe prílišného formalizmu. Správny orgán ako aj súd by mal pri posudzovaní plynutia objektívnej lehoty prihliadať na imperatív materiálnej spravodlivosti. Žalobkyňa pritom poukázala na viaceré nálezy Ústavného súdu SR na podporu svojej argumentácie (napr. III. ÚS 44/2017 z 21.11.2017, II. ÚS 176/2011, IV. ÚS 542/2013). Podľa sťažovateľky na uplynutie objektívnej lehoty nemožno prihliadať, keďže márne uplynutie tejto lehoty nezavinila. Krajský súd mal pri svojom rozhodovaní subsumovať rozhodnutia ústavného súdu a v tomto prípade nepriznať účinky premlčania.

10. Na základe uvedených skutočností sťažovateľka uviedla, že napadnutý rozsudok je porušením ústavnoprávne a medzinárodnoprávne garantovaných základných princípov materiálneho právneho štátu. Preto navrhla, aby kasačný súd napadnutý rozsudok krajského súdu zrušil a vrátil na ďalšie konanie, eventuálne aby ho zmenil tak, že zruší rozhodnutie žalovaného ako aj prvostupňového správneho orgánu a vec vráti prvostupňovému správnomu orgánu na ďalšie konanie a prizná žalobkyňi trovy konania pred krajským aj kasačným súdom.

11. Ku kasačnej sťažnosti sa vyjadril žalovaný a uviedol, že s napadnutým rozsudkom súhlasí.

III.

Konanie na kasačnom súde

12. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len "najvyšší súd") ako súd kasačný [§ 438 ods. 2 zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok (ďalej len "S. s. p.")], po zistení, že kasačnú sťažnosť podal včas účastník konania zastúpený v súlade s ustanovením § 449 ods. 1 S. s. p., bez nariadenia pojednávania (§ 455 S. s. p.) preskúmal rozsudok krajského súdu v medziach sťažnostných bodov (§ 453 ods. 1 S. s. p.) a jednomyseľne dospel k záveru, že kasačná sťažnosť žalobkyne nie je dôvodná.

13. Kasačný súd po oboznámení sa s rozsahom a dôvodmi kasačnej sťažnosti proti napadnutému rozsudku Krajského súdu v Nitre, preskúmal rozsudok správneho súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, skúmal aj napadnuté rozhodnutie - opatrenia žalovaného a konanie mu predchádzajúce, najmä z toho pohľadu, či sa súd prvého stupňa vysporiadal so všetkými zásadnými námietkami uvedenými v žalobe a z takto vymedzeného rozsahu, či správne posúdil zákonnosť a správnosť napadnutého rozhodnutia žalovaného.

14. Podľa § 2 ods. 1 a 2 S. s. p., v správnom súdnictve poskytuje správny súd ochranu právam alebo právom chráneným záujmom fyzickej osoby a právnickej osoby v oblasti verejnej správy a rozhoduje v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom. Každý, kto tvrdí, že jeho práva alebo právom chránené záujmy boli porušené alebo priamo dotknuté rozhodnutím orgánu verejnej správy, opatrením orgánu verejnej správy, nečinnosťou orgánu verejnej správy alebo iným zásahom orgánu verejnej správy, sa môže za podmienok ustanovených týmto zákonom domáhať ochrany na správnom súde.

15. Podľa § 6 ods. 1 S. s. p. správne sudy v správnom súdnictve preskúmajú na základe žalôb zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy, opatrení orgánov verejnej správy a iných zásahov orgánov verejnej správy, poskytujú ochranu pred nečinnosťou orgánov verejnej správy a rozhodujú v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom.

16. Z obsahu súdneho a pripojeného administratívneho spisu najvyšší súd zistil skutkový stav, z ktorého vyplýva, že žalobkyňa podala dňa 12.03.2018 Okresnému úradu Komárno, Pozemkový a lesný odbor Návrh na obnovu konania č. 2011/00044/23-Ma/000703 zo dňa 26.04.2011 v zmysle § 62 správneho poriadku, nakoľko sa v januári 2018 dozvedela novú skutočnosť z rozhodnutia Okresného úradu Komárno č. OU-KN-PLO-2017/000490/7 zo dňa 31.08.2017, že čestné vyhlásenie V. Z. bolo urobené v tiesni a pod nátlakom, teda je neplatné a vlastnícke právo neprešlo na JRD Čalovec, ale prešlo len do užívania JRD Čalovec, kde sa pôvodné vlastnícke právo zachovalo. V pôvodnom konaní, v ktorom žalobkyňa žiadala obnoviť konanie jej nebolo priznané vlastnícke právo k pozemkom nachádzajúce sa v Pkn. Vložka Č.. XXX k. ú. Č., parcely XXX/X, XXX/X, XXX/X, XXX/XX, XXX/X, XXX/X, XXX/X V. XXX/XX. Okresný úrad Komárno, pozemkový a lesný odbor rozhodnutím č. OU-KN-PLO-2018/005626 zo dňa 11.04.2018 obnovu konania nepovolil. Vychádzal pritom z ust. § 63 ods. 3 správneho poriadku, pretože zistil, že návrh na obnovu konania bol podaný po uplynutí 3 ročnej objektívnej lehoty.

17. Okresný úrad Nitra, odbor opravných prostriedkov rozhodnutím č. OU-NR-OOp6-2018/024474-3 zo dňa 14.06.2018 zamietol odvolanie žalobkyne a rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu o nepovolení obnovy konania potvrdil. V odôvodnení rozhodnutia žalovaný opísal doterajší priebeh správneho a súdneho konania, ktoré sa viedlo na bývalom Obvodnom pozemkovom úrade v Komárne a Krajskom súde v Nitre. Obvodný pozemkový úrad v Komárne viedol konanie o návrhu žalobkyne na navrátenie vlastníctva k pozemkom v katastrálnom území T.. Dňa 26. 04. 2011 vydal rozhodnutie č. 2011/00044/23-Ma, ktorým nepriznal žalobkyňi vlastnícke právo k žiadaným nehnuteľnostiam z dôvodu, že nie sú splnené podmienky na navrátenie vlastníctva k pozemkom v zmysle ust. § 2 zákona č. 503/2003 Z. z. o navrátení vlastníctva k pozemkom a o zmene a doplnení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 180/1995 Z. z. o niektorých opatreniach na usporiadanie vlastníctva k pozemkom v znení neskorších predpisov v znení neskorších predpisov. Následne žalobkyňa podala odvolanie proti rozhodnutiu o prerušení konania č. 2004/00791-F zo dňa 22. 11. 2004 a správny orgán vydal rozhodnutie o prerušení konania č. 2011/00044-Ma zo dňa 03. 06. 2011, ktorým žalobkyňu vyzval, aby spresnila predložené odvolanie, nakoľko odvolanie malo smerovať voči rozhodnutiu č. 2011/00044/23-Ma zo dňa 26. 04. 2011 a nie proti rozhodnutiu o prerušení konania č. 2004/00791-F zo dňa 22. 11. 2004. Správne orgánu prvého stupňa bolo doručené odvolanie proti rozhodnutiu č. 2011/00044/23-Ma zo dňa 26. 04. 2011, ktoré bolo predložené Krajskému súdu v Nitre spolu so spisovým materiálom. Krajský súd v Nitre uznesením č. k. 19Sp/25/2011-27 zo dňa 16. 09. 2011 odmietol opravný prostriedok proti vyššie uvedenému rozhodnutiu z dôvodu, že opravný prostriedok bol podaný po zákonom stanovenej 30 dňovej lehote, teda oneskorene.

18. Žalovaný v preskúmanom rozhodnutí konštatoval, že rozhodnutie Okresného úradu Komárno o nepovolení obnovy konania je zákonné, nakoľko neboli splnené podmienky pre povolenie obnovy konania. Z ust. § 62 ods. 1 písm. a/ správneho poriadku vyplýva, že musia byť splnené súčasne viaceré podmienky, aby bolo možné z právneho hľadiska hovoriť o existencii dôvodu na obnovu konania - dodatočne musia vyjsť najavo nové skutočnosti alebo dôkazy (ktoré nastali do vydania pôvodného rozhodnutia, pretože len na tieto mohol správny orgán pri rozhodovaní prihliadať), pričom musí ísť o také dôkazy, ktoré mohli mať podstatný vplyv na rozhodnutie. Ak by nové skutočnosti vznikli až po právoplatnosti preskúmaného rozhodnutia, nemohli by byť dôvodom na obnovu konania, mohli by však byť dôvodom na začatie nového konania, v ktorom by sa vo veci vydalo nové rozhodnutie. V ďalšej časti svojho rozhodnutia žalovaný poukázal na subjektívnu a objektívnu lehotu na podanie návrhu na obnovu konania. Trojmesačná subjektívna lehota začína plynúť odo dňa, keď sa účastník konania dozvedel o nových dôvodoch na obnovu konania. Začiatok plynutia trojročnej objektívnej lehoty je dňom nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia. Pre povolenie alebo nariadenie obnovy konania musia byť dodržané obidve zákonné lehoty, ktoré vytvárajú určitý časový úsek na nápravu prípadnej nezákonnosti. Žalovaný zistil, že žalobkyňa dodržala subjektívnu lehotu troch mesiacov odo dňa, keď sa dozvedela o dôvodoch obnovy konania, nie je však dodržaná objektívna trojročná lehota od právoplatnosti rozhodnutia, pretože rozhodnutie č. 2011/00044/23-Ma zo dňa 26. 04. 2011 bolo právoplatné dňa 13. 10. 2011. Objektívna lehota na podanie návrhu na obnovu konania v zmysle ust. § 27 ods. 2 správneho poriadku uplynula dňa 13. 10. 2014. Žalobkyňa mala aj možnosť podať odvolanie proti uzneseniu

Krajského súdu v Nitre č. k. 19Sp/25/2011-27 zo dňa 16. 09. 2011, ktorým odmietol opravný prostriedok proti rozhodnutiu zo dňa 26. 04. 2011 z dôvodu, že opravný prostriedok bol podaný po zákonom stanovenej lehote.

19. Podanou žalobou sa žalobkyňa domáhala preskúmania a zrušenia rozhodnutia žalovaného, nakoľko bola toho názoru, že vychádza z nesprávneho právneho posúdenia a je teda daný dôvod na jeho zrušenie podľa ust. § 191 ods. 1 písm. c/ S. s. p., pričom ho taktiež považuje za nepreskúmateľné, pretože sa v ňom žalovaný nedostatočne vysporiadal i s ďalšími dôkazmi, ktoré boli pripojené k odvolaniu. Podľa jej názoru podala návrh na povolenie obnovy konania v trojmesačnej subjektívnej lehote a dôvodom na zamietnutie tohto návrhu nemôže byť skutočnosť, že uplynuli tri roky od vydania pôvodného rozhodnutia. Krajský súd v Nitre rozsudkom č. k. 11S/170/2018-74 zo dňa 30. apríla 2019 žalobu podľa § 190 S. s. p. ako nedôvodnú zamietol.

20. Podľa § 62 ods. 1 správneho poriadku, účinnom do 31. 08. 2018, teda i v čase rozhodovania žalovaného, konanie pred správnym orgánom ukončené rozhodnutím, ktoré je právoplatné, sa na návrh účastníka konania obnoví, ak

- a) vyšli najavo nové skutočnosti alebo dôkazy, ktoré mohli mať podstatný vplyv na rozhodnutie a nemohli sa v konaní uplatniť bez zavinenia účastníka konania;
- b) rozhodnutie záviselo od posúdenia predbežnej otázky, o ktorej príslušný orgán rozhodol inak;
- c) nesprávnym postupom správneho orgánu sa účastníkovi konania odňala možnosť zúčastniť sa na konaní, ak to mohlo mať podstatný vplyv na rozhodnutie a ak sa náprava nemohla urobiť v odvolacom konaní;
- d) rozhodnutie vydal vylúčený orgán (§ 9 a 13), ak to mohlo mať podstatný vplyv na rozhodnutie a ak sa náprava nemohla urobiť v odvolacom konaní;
- e) rozhodnutie sa opiera o dôkazy, ktoré sa ukázali ako nepravdivé, alebo rozhodnutie sa dosiahlo trestným činom.

21. Podľa § 63 ods. 1-5 správneho poriadku

- (1) Obnovu konania povolí na návrh účastníka konania alebo nariadi správny orgán, ktorý vo veci rozhodol v poslednom stupni.
- (2) V návrhu na obnovu konania treba uviesť dôvody obnovy konania a skutočnosti svedčiacie o tom, že návrh je podaný včas.
- (3) Návrh sa podáva na správnom orgáne uvedenom v odseku 1 v lehote 3 mesiacov odo dňa, keď sa účastník dozvedel o dôvodoch obnovy, najneskôr však do 3 rokov od právoplatnosti rozhodnutia; v rovnakej lehote môže správny orgán obnovu konania nariadiť. Zmeškanie lehoty (§ 28) nemožno odpustiť.
- (4) Po uplynutí troch rokov od právoplatnosti rozhodnutia možno podať návrh na obnovu konania alebo obnovu konania nariadiť len vtedy, ak sa rozhodnutie dosiahlo trestným činom.
- (5) Proti rozhodnutiu o obnove konania možno podať odvolanie (rozklad). Rozhodnutie o povolení alebo nariadení obnovy má odkladný účinok, pokiaľ sa napadnuté rozhodnutie ešte nevykonalo.

22. Sťažovateľka v kasačnej sťažnosti namietala nesprávne právne posúdenie veci krajským súdom, tvrdila, že objektívna premlčacia lehota nie je absolútne striktná a nemôže sa použiť vo všetkých prípadoch, ktoré nastanú. Namietala, že márne uplynutie objektívnej lehoty nezavinila s poukazom na príslušné rozhodnutia Okresného úradu Komárno a Krajského súdu v Nitre, tiež že rozhodnutím krajského súdu sa priznali účinky premlčania, čo sťažovateľka považuje za formalistický postup v rozpore s rozhodnutiami Ústavného súdu Slovenskej republiky v kasačnej sťažnosti uvedenými. Spornou otázkou v prejednávanej veci medzi účastníkmi konania je aplikácia ustanovenia § 63 správneho poriadku týkajúce sa lehoty na podanie návrhu na obnovu správneho konania.

23. Ustanovenie § 62 správneho poriadku taxatívne vymenúva dôvody, kedy môže byť konanie pred správnym orgánom obnovené. Podľa písm. a/ uvedeného ustanovenia, podľa ktorého podala návrh na

obnovu konania sťažovateľka je možné podať návrh na obnovu konania ak vyšli najavo nové skutočnosti alebo dôkazy, ktoré mohli mať podstatný vplyv na rozhodnutie a nemohli sa v konaní uplatniť bez zavinenia účastníka konania. „Ide o vecnú podmienku, ktorá spočíva v existencii novoobjavených skutočností a dôkazov. Zákon v tomto kontexte nepoužíva len slovo dôkaz (rozumej dôkazný prostriedok), ale aj slovo „skutočnosť“, čo je vo svojej podstate širší pojem. Pod pojem „skutočnosť“ budeme zahŕňať také právne relevantné fakty, ktoré sú odlišné od dôkazov. Ide teda o skutočnosti, ktoré majú iný charakter ako dôkazné prostriedky v užšom zmysle slova. Za dôkazy, resp. dôkazné prostriedky v tomto zmysle považujeme akékoľvek dôkazné prostriedky, t. j. nielen tie, ktoré správny poriadok explicitne pomenúva. V tejto súvislosti je dôležité poznamenať, že pre potreby obnovy konania nie je možné stotožňovať pojmy „vyšli dodatočne najavo“ a „nastali dodatočne“. Na to, aby mohol byť uplatnený analyzovaný dôvod obnovy konania, pre „skutočnosti“ aj „dôkazy“ podľa tohto ustanovenia však musia byť splnené nasledujúce podmienky:

1. Mohli mať podstatný vplyv na rozhodnutie - má sa tým na mysli najmä to, že keby správny orgán mal v danom čase tieto skutočnosti, resp. dôkazy k dispozícii, v merite veci by rozhodol inak, ako nakoniec rozhodol, prípadne aj keby nerozhodol inak, podstatným vplyvom na rozhodnutie správneho orgánu môže byť aj to, že by napríklad došlo k podstatnému zníženiu pokuty, ktorú správny orgán uložil a pod. Ak skutočnosť, resp. dôkaz takýto podstatný vplyv na rozhodnutie nemal, resp. nemohol mať, nebude akceptovaný ani v režime obnovy konania ako dôvod na obnovu konania. V rámci výkladu k tomuto bodu je potrebné dodať, že správny orgán tento podstatný vplyv v rámci každého konania akoby „prejudikoval“, keďže nemá možnosť objektívne vedieť, ako sa skončí nové konanie vo veci.

2. Nemohli sa v konaní uplatniť bez zavinenia účastníka konania - táto podmienka znamená, že skutočnosti, resp. dôkazy, ktoré sa majú v novom konaní použiť, neboli účastníkovi konania objektívne známe (t. j. nevedel o ich existencii), prípadne ak o nich aj vedel, nie vlastnou vinou ich nemohol v konaní uplatniť (nevedel dôkaz presne označiť, nevedel označiť miesto ani osobu, ktorá daným dôkazom disponuje a pod.). Príkladom tejto situácie je prípad, keď šofér motorového vozidla vie, že pri nehode bol prítomný svedok, ale nevie ho označiť (pretože v čase konania a rozhodovania nebolo možné túto osobu identifikovať).“ (Zákon o správnom konaní, Komentár, 2. vydanie, 2015, Doc. JUDr. PhDr. Peter Potasch, PhD., JUDr. Mgr. Janka Hašanová, PhD.)

24. Sťažovateľka ako dôvod na podanie návrhu na obnovu konania videla v tom, že čestné vyhlásenie V. Z. zo dňa 14. 12. 1950 (ktorým sa mala vzdať svojich pozemkov v katastrálnom území Č.) sa podpísalo v tiesni a pod nátlakom, o čom sa dozvedela v januári 2018 na základe rozhodnutia Okresného úradu Komárno č. OU-KN-PLO-2017/000490/7 zo dňa 31. 08. 2017. Rozhodnutie Okresného úradu Komárno č. OU-KN-PLO-2017/000490/7 zo dňa 31. 08. 2017 a rozsudok Krajského súdu v Nitre v konaní pod sp. zn. 23Sp/99/2017 zo dňa 27. 02. 2017 predstavujú dôvod na obnovu konania ako nové skutočnosti a týkajú sa posúdenia dôkazu, teda čestného prehlásenia. V týchto rozhodnutiach sa správny orgán a súd úplne rozdielne vysporiadali s obdobným čestným prehlásením ako tomu bolo v konaní, ktoré skončilo pôvodným rozhodnutím. Týmito dôvodmi obnovy konania v zmysle § 62 ods.1 správneho poriadku by sa správny orgán zaoberal až po splnení podmienok podania návrhu na povolenie obnovy konania v zmysle § 63 ods. 3 správneho poriadku, t.j. pokiaľ by boli dodržané lehoty v tomto ust. uvedené, keďže nejde o prípad v zmysle ust. § 63 ods. 4 správneho poriadku. Z uvedeného dôvodu je správna argumentácia krajského súdu v napadnutom rozsudku keď uviedol, že „žalobkyňou uplatneným dôvodom na obnovu konania sa správny orgán prvého stupňa nezaoberal, nakoľko v prvom rade bolo potrebné posúdiť otázku včasnosti jeho podania a dodržania zákonom stanovených lehôt na podanie takéhoto návrhu, a to s poukazom na zásadu hospodárnosti správneho konania.

25. Na to, aby správny orgán obnovil konanie, okrem jedného z dôvodov podľa § 62 správneho poriadku (vecné podmienky) musí byť dodržaná lehota v zmysle § 63 správneho poriadku (predpoklad časový). Návrh na obnovu konania je potrebné podať najneskôr do troch mesiacov odo dňa, keď sa účastník konania dozvedel o dôvodoch obnovy. Ide o subjektívnu lehotu, ktorá sa viaže na okamih, keď sa účastník konania dozvedel o okolnosti, pre ktorú by mohlo byť vo veci nariadené, resp. povolené nové konanie. Čo sa týka dodržania subjektívnej lehoty, v tomto správny orgán vychádzal z tvrdenia

sťažovateľky o tom, že o dôvode na obnovu konania sa dozvedela v januári 2018 a nakoľko návrh na obnovu konania podala v marci 2018, bola podľa názoru správneho orgánu dodržaná subjektívna lehota troch mesiacov odo dňa, keď sa o dôvodoch obnovy konania dozvedela, teda odo dňa, keď toto právo mohla uplatniť po prvýkrát. V predmetnej veci podľa krajského súdu žalobkyňa nepredložila žiadny dôkaz o tom, kedy sa dozvedela o existencii dôvodu na obnovu konania, teda dôkaz o tom, kedy začala plynúť subjektívna lehota na podanie návrhu na obnovu konania. Táto skutočnosť je však aj tak bezpredmetná, pokiaľ nie je preukázané, že bola dodržaná objektívna lehota na podanie návrhu na obnovu konania.

26. Podanie návrhu na obnovu správneho konania je však determinované aj objektívnou lehotou 3 rokov od právoplatnosti rozhodnutia, ktorú v zmysle ustanovenia § 63 ods. 3 správneho poriadku nemožno odpustiť. „Ide o kumulatívnu podmienku lehôt, a ak nie je splnená čo i len jedna z nich, nie je splnená podmienka lehôt na uskutočnenie nového konania. Predmetné lehoty sa aplikujú nielen vo vzťahu ku konaniam, ktoré sú iniciované na návrh, ale aj správny orgán je viazaný týmito lehotami (ak ide o obnovu konania, ktorá by mala prebehnúť ex officio). Na rozdiel od niektorých iných úkonov, v prípade obnovy konania - najmä z dôvodu právnej istoty - nie je možné zmeškanú lehotu odpustiť. Toto, samozrejme, platí osobitne v kontexte obnovy konania na návrh, keďže správny orgán by sám sebe zmeškanie lehoty aj tak nemohol odpustiť. Dodávame, že uvedené lehoty sú lehotami prekluzívnymi, a ak márne uplynuli, nie je možné úspešne sa domáhať nového konania (ani keby bol splnený zákonný dôvod). Z uvedeného vyplýva aj to, čo je explicitne obsiahnuté priamo v analyzovanom ustanovení, t. j. že v prípade zmeškania lehoty nemožno uplatniť postup podľa § 28 SpP.“ (Zákon o správnom konaní, Komentár, 2. vydanie, 2015, Doc. JUDr. PhDr. Peter Potasch, PhD., JUDr. Mgr. Janka Hašanová, PhD.)

27. Trojročná objektívna lehota na podanie návrhu na povolenie obnovy konania ukončeného rozhodnutím č. 2011/00044/23-Ma zo dňa 26. 04. 2011, ktoré nadobudlo právoplatnosť podľa vyznačenia dňa 13. 10. 2011, začala plynúť dňa 14. 10. 2011 a márne uplynula dňa 13. 10. 2014. Návrh na obnovu administratívneho konania ukončeného rozhodnutím č. 2011/00044/23-Ma zo dňa 26. 04. 2011 bol správne orgánu prvého stupňa doručený dňa 12. 03. 2018, teda po uplynutí trojročnej objektívnej lehoty. Nie je možné prisvedčiť námietkam sťažovateľky o tom, že by krajský súd skutočnosť ohľadom právneho posúdenia objektívnej lehoty na podanie návrhu na obnovu konania nesprávne právne posúdil. Sťažovateľka namietala prílišný formalizmus a zrejmu nespravodlivosť v rozhodnutí krajského súdu, pričom poukázala na viacero rozhodnutí Ústavného súdu SR, ktoré však nie sú na prejednávaný prípad aplikovateľné a netýkajú sa plynutia lehôt v prípadoch návrhov na obnovu konania. Sťažovateľka namietala, že objektívna premlčacia lehota nie je absolútne striktná a nemôže sa použiť vo všetkých prípadoch, ktoré nastanú. Kasačný súd upriamuje sťažovateľku na skutočnosť, že objektívna lehota na podanie návrhu na obnovu konania v zmysle správneho poriadku je lehotou prekluzívnou, ktorá je aplikovaná vo všetkých prípadoch, pre zachovanie princípu právnej istoty. Sťažovateľka v kasačnej sťažnosti neuviedla, v čom konkrétne sa mal krajský súd dopustiť nesprávneho právneho posúdenia veci.

28. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením vecí je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis, alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval, alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Nesprávnym právnym posúdením však nemožno považovať, ak krajský súd nerozhodol podľa predstáv účastníka konania.

29. Sťažovateľka v kasačnej sťažnosti argumentovala ohľadom účinkov premlčania lehoty na obnovu konania aj rozhodnutím Ústavného súdu SR III. ÚS 44/2017, ktorým súd vyslovil porušenie práva účastníka konania na súdnu ochranu, nakoľko nezavinil márne uplynutie objektívnej desaťročnej premlčacej doby v zmysle § 22 ods. 2 zákona č. 58/1969 Zb. o zodpovednosti za škodu spôsobenú rozhodnutím orgánu štátu alebo jeho nesprávnym úradným postupom. K uvedenému kasačný súd

uvádza, že v preskúvanom prípade nejde o lehotu premlčaciu, tak ako už kasačný súd vyššie konštatoval v prípade objektívnej lehoty na podanie návrhu na obnovu konania podľa § 63 ods. 3 správneho poriadku ide o lehotu prekluzívnu, ktorej márnym uplynutím t.j. neuplatnením návrhu na obnovu konania v zákonom stanovenom čase, nie je možné obnovu konania povoliť. Na túto lehotu je potrebné prihliadať ex offio, jej účinky neboli založené rozhodnutím krajského súdu ani správneho orgánu.

30. Kasačný súd je toho názoru, že krajský súd v danej veci postupoval správne keď odôvodnenie napadnutého rozhodnutia založil na argumentácii, že dôvodom pre zamietnutie žaloby je tá skutočnosť, že žalobkyňa podala návrh na obnovu správneho konania jednoznačne po uplynutí zákonom stanovenej objektívnej lehoty, pričom v postupe správneho orgánu prvého stupňa a žalovaného vo vzťahu k žalobkyni nezistil žiadne pochybenia, ani porušenie základných pravidiel a zásad správneho konania a rozhodnutie žalovaného zo dňa 14. 06. 2018 podľa názoru krajského súdu vychádza zo spoľahlivo zisteného skutkového stavu veci. Krajský súd správne právne posúdil aplikáciu ustanovení § 63 správneho poriadku.

31. Ďalšie skutočnosti, ktorými sťažovateľka v kasačnej sťažnosti spochybňovala predmetné rozhodnutie krajského súdu boli totožné s námietkami, ktoré namietala už v žalobe a s ktorými sa krajský súd náležite vysporiadal. Kasačný súd zistil, že kasačná sťažnosť žalobkyne neobsahuje žiadne právne relevantné tvrdenia a dôkazy, ktoré by mohli ovplyvniť vecnú správnosť napadnutého rozsudku krajského súdu.

32. Najvyšší súd Slovenskej republiky na základe uvedených dôvodov kasačnú sťažnosť zamietol podľa § 461 S. s. p., keďže po jej preskúmaní zistil, že nie je dôvodná.

33. O náhrade trov kasačného konania rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky tak, že ich náhradu sťažovateľovi nepriznal podľa § 467 ods. 1 S. s. p. v spojení s § 167 S. s. p..

34. Toto rozhodnutie prijal Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1. mája 2011).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok nie je prípustný.